

Chambre des Représentants

SESSION 1962-1963.

13 JUIN 1963.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 19
de la loi sur les accidents du travail.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La législation de 1903 prévoit la réparation forfaitaire du dommage résultant d'un accident du travail. Ce caractère forfaitaire se fonde sur la considération d'un partage des risques entre l'employeur et la victime de l'accident.

Partant de la constatation que la victime éprouve très souvent de grandes difficultés d'apporter la preuve de l'existence d'une faute dans le chef de l'employeur ou d'un de ses préposés et d'un lien causal entre cette faute et le dommage subi, le législateur de 1903 s'est écarté du principe inscrit dans l'article 1382 du code civil. Il a établi dans le chef de l'employeur une responsabilité sans faute, restreignant d'autre part les conséquences de cette responsabilité quant à l'étendue de l'obligation de réparer. L'employeur et la victime prennent chacun une part du dommage sans qu'il soit besoin de rechercher une faute.

L'employeur devra donc, dans les limites du forfait, supporter les conséquences des accidents dus à l'intervention d'un tiers, à un cas fortuit ou à la force majeure.

De son côté, la victime ne percevra qu'une partie de son dommage, mais est exonérée de la charge de toute autre preuve que celle de la réalité de l'accident du travail.

La liberté totale dans la poursuite de ses droits n'est laissée à la victime qu'en cas de faute intentionnelle du patron ou d'un préposé de celui-ci ou quand un tiers étranger à l'entreprise est responsable de l'accident. Dans ces différents cas, on se retrouve dans le système de preuve et de dédommagement du droit commun.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1962-1963.

13 JUNI 1963.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 19
van de wet betreffende de arbeidsongevallen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wetgeving van 1903 voorziet in de forfaitaire vergoeding der schade voortvloeiende uit een arbeidsongeval. Dit forfaitair karakter gaat uit van de beschouwing dat het risico tussen de werkgever en het slachtoffer van het ongeval gedeeld is.

Uitgaande van het standpunt dat het slachtoffer zeer vaak grote moeilijkheden ondervindt bij het leveren van het bewijs van schuld in hoofde van de werkgever of van een zijner aangestelden en van een oorzakelijk verband tussen deze schuld en de geleden schade, is de wetgever van 1903 afgeweken van het in artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek ingeschreven beginsel. Hij heeft in hoofde van de werkgever een verantwoordelijkheid zonder schuld ingesteld, maar heeft terzelfder tijd de gevolgen van deze verantwoordelijkheid beperkt wat de omvang van de verplichting tot vergoeding betreft. De werkgever en het slachtoffer nemen elk een deel op zich van de schade, zonder dat het nodig is na te gaan of er een fout begaan werd.

De werkgever zal dus, binnen de perken van het forfaitair bedrag, de gevolgen dragen van ongevallen die te wijten zijn aan de tussenkomst van een derde, aan toeval of aan overmacht.

Van zijn kant zal het slachtoffer slechts een gedeelte van de schade trekken, maar het is vrijgesteld van elk bewijs, behalve wat de werkelijkheid van het arbeidsongeval betreft.

Het staat het slachtoffer slechts vrij zijn rechten te vervolgen wanneer door de werkgever of zijn aangestelde een opzettelijke fout begaan werd of wanneer een derde voor het ongeval verantwoordelijk is. In deze onderscheiden gevallen geldt opnieuw het beginsel bepaald door het gemeen recht inzake bewijs en schadevergoeding.

Le point de vue du législateur de 1903 quant à l'inter-vention forfaitaire d'une responsabilité patronale sans faute se justifie pour les accidents survenus sur les lieux même du travail. Il ne se justifie plus dans le cadre de la législation du 13 décembre 1945 étendant l'application de la législation sur les accidents du travail aux accidents survenus sur le chemin du travail.

En effet, les difficultés dans l'ordre de la preuve n'offrent plus un caractère quasi insurmontable lorsque les accidents se produisent en dehors des lieux du travail et en dehors de l'activité professionnelle du travailleur.

Il arrive de plus en plus fréquemment que les ouvriers d'une entreprise se rendent de leur domicile à leur lieu de travail dans un véhicule conduit par leur patron ou par un préposé de celui-ci.

Que le transport ainsi offert le soit contre rémunération, qu'il soit organisé ou occasionnel n'offre pas d'intérêt du point de vue de la garantie actuellement offerte, aux travailleurs transportés, par la législation sur les accidents du travail.

Dans le cas d'accident causé involontairement par le patron, par un préposé de celui-ci ou par un compagnon de travail sur le chemin du travail, la victime ou ses ayants droit ne peuvent actuellement bénéficier que des seules indemnités forfaitaires prévues par la loi. Une importante part du dommage et notamment le dommage moral échappe à toute indemnisation.

Cette limitation de l'indemnisation bénéficie en fait à l'organisme assureur avec qui l'auteur de l'accident a obligatoirement contracté en vue de couvrir un risque illimité, alors qu'en fait, le risque se trouve limité par les stipulations de la loi de 1903 sur les accidents du travail.

La présente proposition de loi maintient aux victimes et à leurs ayants droit le bénéfice de l'indemnisation forfaitaire actuellement de règle et qui constitue un minimum acquis, sans que pèse sur leurs épaules le fardeau de la preuve d'une faute dans le chef de l'auteur de l'accident.

La présente proposition de loi tend à permettre aux victimes d'un accident survenu sur le chemin du travail ou à leurs ayants droit d'obtenir une indemnisation complète de leur préjudice tant matériel que moral sur base et selon les règles du droit commun, même lorsque l'auteur de l'accident est l'employeur, un préposé de celui-ci ou un compagnon de travail.

Het standpunt van de wetgever van 1903 betreffende de forfaitaire tussenkomst van de verantwoordelijkheid zonder fout van de werkgever is gerechtvaardigd waar het ongevallen geldt die zich voordoen op de plaats zelf van het werk; het is niet meer te verantwoorden in het kader van de wetgeving van 13 december 1945, die de toepassing van wetsbepalingen betreffende de arbeidsongevallen uitbreidt tot de ongevallen die zich op de weg naar en van het werk voordoen.

De moeilijkheden, wat de bewijslast betreft, zijn immers niet meer geheel onoverkomelijk wanneer de ongevallen zich voordoen buiten de plaats van het werk en buiten de beroepsactiviteit van de werknemer.

Het komt trouwens meer en meer voor dat de werklieden van een onderneming zich van hun woonplaats naar hun werk begeven in een door de werkgever of een zijner aangestelden bestuurd voertuig.

Of het aldus aangeboden transport tegen betaling geschiedt, of het een geregelde dan wel een toevallige transportdienst is heeft geen invloed op de feitelijke garantie, die door de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen aan de vervoerde werknemers wordt gegeven.

Bij een ongeval, door de werkgever, door een van diens aangestelden of door een medearbeider onopzettelijk teweeggebracht op de weg van of naar het werk, kunnen het slachtoffer of diens rechthebbende in feite alleen de door de wet bepaalde forfaitaire vergoedingen ontvangen. Een aanzienlijk deel van de schade, en met name de morele schade in haar geheel, komt voor schadeloosstelling eenvoudig niet in aanmerking.

Deze beperking van de schadeloosstelling komt in feite ten goede aan de verzekeringsinstelling, bij wie de voor het ongeval aansprakelijke persoon zich verplicht tegen een onbeperkt risico heeft verzekerd, terwijl toch het risico door de bepalingen van de wet van 1903 op de arbeidsongevallen wordt beperkt.

Volgens het voorstel behouden de slachtoffers en hun rechthebbenden echter hun aanspraak op de thans gebruikelijke forfaitaire vergoeding, die als een minimumuitkering geldt, zonder dat hun de bewijslast wordt opgelegd ten aanzien van de eventuele schuld van de persoon die het ongeval heeft veroorzaakt.

Met dit wetsvoorstel trachten wij te bereiken dat de materiële en morele schade, geleden door de slachtoffers van een ongeval op de weg van of naar het werk en door hun rechthebbenden, volledig wordt vergoed op de basis en volgens de regels van het gemeen recht, zelfs indien het ongeval is veroorzaakt door de werkgever, door een van diens aangestelde of door een medearbeider.

O. LEBAS.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

1° — A l'article 19, 3me alinéa, de l'arrêté royal du 28 septembre 1931 de coordination des lois sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, les mots suivants sont supprimés : « autres que le chef d'entreprise ou ses ouvriers et préposés ».

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

1° — In artikel 19, derde lid, van het koninklijk besluit van 28 september 1931 houdende coördinatie van de wetten op de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen worden de woorden « buiten het bedrijfshoofd, of zijn werklieden en gelastigden » weggelaten.

2° — Le 3me alinéa du même article 19 est complété comme suit : « Ce droit n'existe cependant contre le chef d'entreprise ou ses ouvriers et préposés que si l'accident est survenu sur le chemin du travail. »

4 juin 1963.

2° — Het derde lid van hetzelfde artikel wordt aangevuld als volgt : « Van dit recht mag echter tegen het ondernemingshoofd of diens arbeiders en aangestelden slechts gebruik worden gemaakt indien het ongeval zich op de weg van of naar het werk heeft voorgedaan ».

4 juni 1963.

O. LEBAS,
F. LEFERE,
R. PETRE,
H. WILLOT.